

Σήμερα: Εορτάζεται ο Άγιος Γεώργιος ο Μεθυστής στην Κρήτη

03/11/2014 - 00:09

Μπορεί να μην έχει καμία σχέση με το κρασί ο Άγιος Γεώργιος που στις τρεις Νοεμβρίου τιμάται η ανάμνηση της κατάθεσης των λειψάνων του στο ναό του στην Παλαιστίνη, ωστόσο η συνήθεια να ανοίγουν εκείνη τη μέρα τα βαρέλια τον κατέστησε... μεθυστή και με το όνομα αυτό καταγράφεται στο ελληνικό λαϊκό εορτολόγιο.

Το άνοιγμα του βαρελιού με το καινούργιο κρασί ήταν πάντα μια σπουδαία γιορτή, γνωστή από τον αρχαίο ελληνικό κόσμο. Στην αρχαία Αθήνα τα Πιθογεία, το άνοιγμα των πιθαριών με το καινούργιο κρασί ήταν εντεταγμένα στην επίσημη εορτή των Ανθεστηρίων, στις αρχές της Άνοιξης, Κατά την ημέρα των Πιθογείων οι Αθηναίοι έκαναν σπονδές έξω από το ιερό του Διονύσου. Έριχναν δηλαδή λίγο κρασί στη γη. Επέστρεφαν «τα σα εκ των σων», το δώρημα του Διονύσου.. Ήταν και τότε μέρα χαράς, γιορτής και άκρατης οινοποσίας. Την άλλη μέρα συνέχιζαν. Και πάλι με οινοποσία. Και πάλι με χοές.

Στη χριστιανική λατρεία το κρασί παρέμεινε συνδεδεμένο με τη θεότητα. Αλλά και με τη χαρά της ζωής. Κι ο Άγιος Γεώργιος έγινε μεθυστής για να εκφράσει αυτήν την πανάρχαια σύνδεση του οίνου με το ιερό και το θείον. Ο Άγιος Γεώργιος του Νοεμβρίου είναι αγροτικός άγιος και κυρίως αμπελουργικός. Στη γιορτή του θα δει στάμνες γεμάτες κρασί με δίχρωμα φύλλα, κιτρινοπράσινα λόγω της εποχής. Θα δει τους αμπελουργούς να γιορτάζουν και να προσφέρουν τις νενομισμένες απαρχές στον Άγιο τους.

Στάμνες με κρασί στο ναό του Αγίου Γεωργίου στη Γέργερη.

Σε όλη σχεδόν την κεντρική νότια Κρήτη ο εορτασμός του Αγίου Γεωργίου άρχιζε στις 2 Νοεμβρίου. Το απόγευμα οι παραγωγοί κρασιού φρόντιζαν να πάνε στους ναούς κρατώντας στάμνες με το καινούργιο κρασί. Άλλοι θα προτιμήσουν να πάνε την επόμενη, ανήμερα της γιορτής.

Το έθιμο να ανοίγουν τα βαρέλια στις 3 Νοεμβρίου είναι σχεδόν πανελλήνιο. Στην Κρήτη η διαδικασία αυτή έπαιρνε παλαιότερα πανηγυρικό χαρακτήρα. Από το πρωί σχηματίζονταν παρέες «δοκιμάσου», άλλοι από τους οποίους είχαν γνώσεις και άποψη για την ποιότητα του κρασιού και άλλοι επεδίωκαν να ζήσουν την ιδιαιτερότητα της ημέρας. Στα αμπελουργικά χωριά όλα τα σπίτια ήταν ανοιχτά και είχαν ετοιμάσει ειδικά μεζεδάκια για τους επισκέπτες τους. Συχνά φρόντιζαν να υπάρχει λυράρης στην παρέα, οπότε η διαδικασία της γευστικής δοκιμής υποχωρούσε.

Στην Πόμπια συνηθίζουν να διακοσμούν τα εορταστικά ψωμιά τυ Αγίου Γεωργίου του Μεθυστή με σταφύλια

Η μεγάλη γιορτή του Νοεμβρίου και κυρίως το ανοιγμάτων βαρελιών υποχώρησε εντελώς μετά τη δεκαετία του 1960. Ωστόσο η τάση «επιστροφής» που παρατηρήθηκε εντονότερα τις επόμενες δεκαετίες επέβαλε τις «αναβιώσεις» των σχετικών εθίμων σε πολλές περιοχές του νησιού.

Αν και οι αναβιώσεις περιέχουν έντονα το στοιχείο του φολκλορισμού εν τούτοις το πανηγύρι της 3ης Νοεμβρίου δημιουργεί σε χωριά όπου τιμάται ως πολιούχος ο Άγιος Γεώργιος ένα κλίμα που αποδυναμώνει και θέτει το φολκλορισμό στο περιθώριο.

Άγιε μου Γιώργη, μεθυστή
βλόγησε τη σοδειά μου
φάε και πιές και σίμωσε
και φύλα τα παιδιά μου
Μα γω κρασί δεν έπινα.
Εγώ το κοινωνούσα.
Και εδά μεθώ και χαίρομαι
κι όλο θα το βλογούσα,
αρκεί να μου το τάξετε
σε τούτη δω τη σχόλη
πως κάθε χρόνο θα 'ρχεστε
να μου το φέρνετ' όλοι.